פב אבג מיי׳ פ״ח

סי' תעה סעיף ח: פג ד ןמיי' פרק ו מהל'

שם סעיף ג:

בר ה מיני את מ״ת הלכה

ב וסמג שם עושית איח סי' תעג סעיף ד: בה ו מיי' שם פ"ו הל' ג

מהל' מלה הל' ו וח סמג עשין מא טוש"ע א"ח

לין בן טוש"ע

:המו

אצריך לשקועיה בחרוסת משום קפא דאי ס"ד

לא צריך לשקועיה נמילת ידים למה לי הא

לא נגע ודילמא לעולם אימא לך לא צריך לשקועיה וקפא מריחא מיית אלא למה לי

נטילת ידים דילמא משקעו ליה ואמר רב פפא

ילא נישהי איניש מרור בחרוסת דילמא אגב הלייה דתבלין מבטיל ליה למרוריה וְבעינן

מעם מרור וליכא אדבריה רב חסדא לרבנא

עוקבא ודרש ינטל ידיו בטיבול ראשון נוטל

ידיו בטיבול שני אמרוה רבנן קמיה דרב

פפא הא בעלמא איתמר דאי סלקא דעתך

הכא איתמר למה לי נמילת ידים תרי זימני

הא משא ליה ידיה חדא זימנא אמר להו רב

פפא אדרבה הכא איתמר דאי ס"ד בעלמא

איתמר למה לי תרי מיבולי אלא מאי הכא

איתמר נפילת ידים תרי זימני למה לי הא

משא ליה ידיה חדא זימנא אמרי כיוז דבעי

למימר אגדתא והלילא דילמא אסוחי אסחיה

לדעתיה ונגע אמר רבא יבלע מצה יצא בלע

מרור לא יצא בלע מצה ומרור ידי מצה יצא

ידי מרור לא יצא כרכן בסיב ובלען אף ידי

מצה גמי לא יצא אמר רב שימי בר אשי

מצה לפני כל אחד ואחד מרור לפני כל אחד

ואחד וחרוםת לפני כל אחד ואחד ואין עוקרין

את השלחן אלא לפני מי שאומר הגדה רב

הונא אומר כולהו נמי לפני מי שאומר הגדה

הוהלכתא כרב הונא למה עוקרין את השולחן

אמרי דבי ר' ינאי יכדי שיכירו תינוקות

וישאלו אביי הוה יתיב קמיה דרבה חוא

דקא מדלי תכא מקמיה אמר להו עדיין לא

קא אכלינן אתו קא מעקרי תכא מיקמן

אמר ליה רבה יפטרתן מלומר מה נשתנה:

שמר שמואל ילחם עוני (כתיב) הלחם שמאל י

שעונין עליו דברים תניא נמי הכי לחם עוני

לחם שעונין עליו דברים הרבה דבר אחר

לחם עוני עני כתיב מה עני שדרכו בפרוםה

א) לעיל דף לו., ב) [מוס' פ"ז הי"ב], ג) [דף קטו.], ד) [דף קטו:], ד) [שס.], ו) בס"א: ששואל,

תורה אור השלם

1. לא תאבל עליי חמץ

1. לא תאבל עליי חמץ

מענת לחם עני כי

בחפוון יצאה מאבץ

מצרים למען תוכר את

מצרים למען תוכר את

בל ימי תוך מארץ

בל ימי תירים דריים טוג

מוסף רש"י לחם שעונין עליו דברים. שגומרים עליו את

ההלל ואומרים עליו הגדה (לעיל לו.).

מוסף תוספות

א כשנכנס במעיו וטעם אחר מעורב בו. מ" הכ"ן. ב. כשבלען, אין הטעמים מתערבים. אין לקמן (קטז): מון "רקמן לקמן (קטז): מון "רקמן לקמן היים לקמן היים לקמן היים לקמן היים להגיד התבשיל מפני אבותינו אוכלים כי, דאסור התבשיל מפני און הראה כמקדיש אבל אין צור החסיר התבשילין. אין צור ההסיר התבשילין.

לריך לשקועיה כחרוסם משום קפא. ארס שבחורת שהשרף שבחורת יש בו ארס כדרך הבללים: הא לא נגע. ידו במשקה: הא בעלמא איסמר. בשאר טיבולין שאינן קבע לריך שיטול ידיו לטיבול דכשנטל ידיו לראשון לא היה יודע שסוף שני לבוא: דאי מ"ד הכא. גבי

מרור איתמר אמאי הא משי ליה חדא זמנה בטיבול רחשון: הסחיה לדעתיה ונגע. בבשרו: בלע מלה. ולח לעסה ילא: בלע מרור (לא) ילא. [אין אפשר שלא טעם בו טעם מרור: בלע מלה ומרור. יחד ולא אכל עדיין לא מזה ולא מזה יצא ידי מצה שאינה צריכה טעם אבל ידי מרור לא יצא הואיל ולא לעסו ואוכל מנה עמו אין לו שום טעס: לרכן. שניהם יחד בסיב הדהל לא יצא שהרי לא היה ממש בפיו לא זה ולא זה: ואין עוקרין אם השלחן. א"ל להגביה קערה כשמתחיל הגדה אלא מלפני הגדול שבהן שעושה הסדר ואומר ההגדה: 96

רשב"ם

לריד לשהועיה בחרוסת משום הפח. ארם שחזרת יש בו ארם כדרך הבצלים והלכך צריך נט"י לטיבול ראשון כדלקמן שהרי נוגע במשקין כשמשקע את החזרת בחרוסת. ור"ח פירש קפא תולעת דתניה בתרומותם התולעים שבעיקרי אילנות ואת הקפא שבירק יבחושין שבחומץ ושביין מותרין סיננס במסננת אסורין דכיון דפריש ממקום רביתיה הוי ליה כשרן השורן על הארץ כדאמר בשילהי אלו טריפות (חולין דף סו:) ועיקר: הא לא נגע. ידו במשקה: אגב חולייה. שנותנין בו תפוחין כדמוכח לקמןם זכר לתפוח: לטיבול רחשון. של שחר ירקי: לטיבול שני. חזרת: הא בעלמא איתמר. בשאר טיבולין שבשאר ימות השנה שאינן קבע וכשנוטל ידיו לראשוו לא היה יודע שסוף שני לבוא והסיח דעתו: דחי ס"ד הכח. גבי מרור איתמר אמאי הא משא ליה ידיה חדא זמנא בטיבול ראשון: אסחיה לדעתיה. ונגע בשום דבר טינוף: בלע מלה. ולא לעסה יצא שהרי קיים בערב תאכלו מלות (שמות יב) שהרי אכילה היא לו ומיהו לכתחלה טעם מלה

בעינן: בלע מרור לא ילא. דבעינן טעם מרור וליכא דמשום הכי קפיד רחמנא למרר את פיו של אוכל זכר לוימררו את חייהם (שם א) כך מלאתי כתוב בכל הספרים ובפי׳ ר״ח. ורבינו פי׳ בלע מרור ילא א״א שלא יהא בו טעם מרור בלע מלה ומרור יחד ולא אכל עדיין לא מזה ולא מהא בו טעם מרור בלע מלה ומרור יחד ולא אכל עדיין לא מזה ולא מזה ידי מלה ילא ידי מרור לא ילא הואיל ולא לעסו ואכל מלה עמו אין לו שום טעם. ולפי הכתוב בספרים לריך לפרש בלע מלה ומרור ידי מלה מיהו ילא דלא מימא אף ידי מלה לא ילא דאיכא מרמי לריעותא שלא טעם טעם מלה וגם לה גב בגרונו שהמרור הולץ בינחים: כרכן. שניהן יחד בסיב הגדל סביב הדקל לא ילא שהרי לא היה ממש בפיו לא זה ולא זה וכזורק אבן לחמת דמי: מלה לפני כל אחד ואחד. מנהג שלהן היה להסב על המטות והיה שלחן לפני כל אחד ואחד הלכך לריך מלה ומרור לפני כל אחד ואחד שלה הפלך לריך כי אם לפני מי שעושה הסדר והוא יחלק לכל אחד מלה ומרור: ואין עוקר אם השלחן. שמלוה היא לעקור את השלחן כדלקמן כי היכי

51X

מה וחין עוקר חם השנחן. מתוך הת השלחן להי להו שלחן קטן לפני מי שאומר הגדה לבדו וכן לכל אחד אבל אנו מסלקין את הקערה שבה מלה ומרור ושני מבשילין לסוף השלחן ודי לנו בכך. זיש שנוהגין להגביה את הקערה על הכף ומוליאין הבשר מן הקערה ולאו מלחא היא דהא ומרור ושני מבשילין לסוף השלחן ודי לנו בכך. זיש שנוהגין להגביה את הקערה על הכף ומוליאין הבשר מן הקערה ולאו מלחא היא דהא דאמר לקמן"? בשר אין לריך להגביה ה"מ בשעה שאומר הגדה פסח שהיו אבומינו כו' וכיון דלא מלי למימר פסח זה אם היה מגביהו לתבשיל שהיה בידו נראה כמקדיש בהמתו מחיים אבל כשמגביה הקערה כדי שיכיר מינוק וישאל היאך נראה כמקדיש קדשים לפיכך אין לרין להוליא ממנה המבשיל זגם הגבהתה חנם ואין כאן היכר לתינוק אבל עוקרין הקערה לגמרי ויניחנה בקרן זוית כאילו כבר אכלו כדי שיכיר המינוק וישאל דדמי לעקירת שלחן: פערסן מלומר מה נשמנה. דמניא לקמן"? חכם בנו שואלו ואם לאו שואל החו לעצמו מה נשתנה אלו אנו לריכין לומר מה נשתנה אלא להשיב על דבריו (של בנו) לפי שנשתעבדנו במלרים אנו עושין כל הדברים הללו:

אבל במרור נוגע בב" ידיו וקאמר הסיבו מביאין להם מים אע"פ שכל אחד כבר נטל ידו אחת חוזר ונוטל ב" ידיו אע"ג דאמרינן (ידים פ"ב מ"א) נטל ידו אחת משטיפה אחת טהורה לריך ליטול שתיהן ולפי שנטילה ראשונה לא היתה לשם קדושה לכך סבר המקשה דבהך נטילה ליכא

למיגזר שמא יגע ולפי זה נראה דאין לברך על אותה נטילה כיון דליכא הכא מצוה לשמוע דברי ר"א בן ערך מחלין דף קו.) וכ"ש אנן שאין אנן ערך מהכין מלטמאות עלמנו ומלאכול אוכלין טמאין און אנו לריכין לאותה אוכלין טמאין ואין אנו לריכין לאותה נטילה והמברך הרי זה מברך ברכה לבטלה ובכל סדרים כתיב שלריך על הנטילה לברך ואין נראה כדפרישית: הנטילה לברך ואין נראה כדפרישית: המולעת שבעיקרי זימים

ושבעיקרי גפנים והקפא שבירק והיבחושין שביין וחומץ הרי אלו מותרים וא"ת תיקשי מינה לשמואל דאמר בסוף אלו טריפות (חוליו דף סו.) הישות שהתליע באיביה אסור משום שרץ השורץ על הארץ ומיהו שמואל סבר כאידך ברייתא דמייתי התם ומיהו ק"ק דמ"מ אמאי לא מייתי הך ברייתא התם ועוד שמואל היכי אכיל מרור בפסח וכי תימא דבדיק להו שלא יהא שם קפא א"כ אמאי נריך חרוסת כיון דליכה הפה ושמה ברוב ירקות אין בהם קפא וסמיך שמואל ארובא ומשום סכנה דקפא חיישינן למיעוטא ולריך חרוסת: צריך שימול במיבול שני. לאו דוקא נקט בטיבול שני לאו דוקא נקט בטיבול שני דהא עביד ליה בתר המוליא דבעי נטילת ידים אלא אגב טיבול ראשון נקט טיבול שני והנטילה נמי גם לצורך טיכול כאה: אסוחי מסח דעתיה ונגע. תימה מה לריך להאי טעמא תיפוק ליה דנטילה ראשונה לא היתה לשם קדושה אלא שלא יטמא את המשקין וי"ל דס"ד דכיון שנטל יועיל אפילו לנהמא דחולין לא בעי כוונה לכך לריך להאי טעמא: ידי מצה יצא ידי מרור לא יצא. וא״ת כיון שאין במרור זה מלוה מדרבנן ליבטיל מרור להאי מנה דבהדיה וי"ל דלא שייך ביטול אלא כשלועסן יחד דאו א מבטל טעם אחד את חבירו אבל כשהם שלמים ב אפילו יהיה יותר

מחבירו לא מבטל ליה: מצה לפני כל אחד ואחד מדור בו'. נראה דטעמא כדי שיטעום מיכף לברכה מיד כיון שואת הברכה היא לשם חובה אבל בשאר ימות השנה דאין הברכה חובה אין לריך לשם חובה אבל בשאר ימות השנה דאין הברכה חובה אין לריך לטעום מיכף לברכה מיד: למה עוקרין את השאחן. דוקא שלהן שהן קטנים אבל שלנו שהן גדולים איכא טורח גדול בעקירתו נהגו למלק הקערה ללד אחד דליהוי כעקירת שלמן ומה שנוהגין למלק שני תבשילין בשעת הגבהה כדי שלא יהא נראה כמקדיש קדשים בחוץ וכן יסד ה"ר יוסף בסדרו מושך מהקערה שני מבשילין ומגביה קערה ולימא הא לחמא עניא כו' ולא יתכן דהא דאמר בשר אינו לרך להגביה היינו בשעה שאומר פסח זה דאז ודאי נראה כאוכל קדשים "בשאר דברים אבל במה ששאל למה אנו עוקרין השלחן לא יפטר ממה נשחנה וההיא דאביי לא פי׳ הגמ׳ אלא מחלת שאילמו:

אומר עליו הגדה, מצה זו שאנו אוכלין כר'. מ) נמוספתה שם שלפנינו הגיי אסורין אך הגר"א ז"ל

טוש״ע שס סעיף ו:

פו ז ה שס סעיף ו:

רבינו הנגאל

צריך נטילת ידים, צריך

לשקועיה משום קפא כדי שתמות הקפא שבאותו הירק מן החומץ שבחרוסת. תולעת. דתניא בתרומות אילנות ואת הקפא שבירק אייב. יבחושין שבחומץ ושביין b) מותרין. סנגן במסננת אסורין. דאי לא משקע ליה למה ליה נטילת לרבנא עוקבא ודרש, תובנג עוקבא חודש, הנוטל ידיו בטבול ראשון צריך שיטול ידיו בטבול שני, ואמרי׳ למה לי ומולח ידים שויה הא משא כיוז דמפסיק בינייהו ואמר אודחא והלילא דלמא דמטנף. הלכד צריד נטילת ידיה ישויה אמר ררא רלט יצא. בלע מצה ומרור ידי ידי מצה לא יצא. אמר רב שימי בר אשי מצה ומרור וחרוסת בפני כל אחד ואחד, ואין עוקרין השלחן אלא לפוי מי שאומר הגדה. רב כהנא אמר כלהו לפני מי שאומר הגדה. ילמה עוקריז השלחז. כדי דאביי הוה יתיב קמי רבא חזא דמגבה פתורא אמר אכתי לא אכלינן כו'. גרסינן בפרק כיצד מברכין על הפירות. אמר בפסח שמניח פרוסה בתוך . מולימה ורועט מאי מטמא מפני שהוא יום טוב צריך . לבצוע על שתי ככרות לחם משנה. הלכד בפסח מניח פרוסה בתוך שלימה ובוצע. ומסתברא אפרוסה ויש אומרים אשלימה. חויא לחם עווי לחם

ל) בחוספתא שם שלפנינו
 סגי׳ אסורין אך הגר״א ז״ל
 סגיה מוחרין וגי׳ רכינו מסייע
 ליה ודברי הגר״א ז״ל ביו״ד
 סי׳ פ״ד סק״ח ממוה לפי זה
 ול״ע.

ah